

EFFEKTER AV GENERELLA KOMPETENSER I VALIDERINGS- OCH VÄGLEDNINGSPROCESSER FAKTABLAD

Vetenskaplig effektstudie av fältstudier inom ramen för det europeiska projektet TRANSVAL-EU

Bryssel – Wien, maj 2023

*Maurice de Greef
Julia Fellingner
Mariya Dzhengozova*

I samarbete med Iwona Gmaj (IBE), Barbara Fijalkowska (IBE), Roksana Pierwieniicka (IBE), Aleksandra Wójcicka (IBE) och Monika Auzinger (3S)

Författare:

Maurice de Greef (Vrije Universiteit Brussel)

Julia Fellingner (3S)

Mariya Dzhengozova (3S)

I samarbete med Iwona Gmaj (IBE), Barbara Fijalkowska (IBE), Roksana Pierwieniecka (IBE), Aleksandra Wójcicka (IBE) och Monika Auzinger (3S).

Hänvisning:

De Greef, M., Fellingner, J., Dhengozova, M., Gmaj, I., Fijalkowska, B., Pierwieniecka, R., Wójcicka, A. och Auzinger, M. (2023). The impact of validation and guidance of transversal skills: Scientific impact study of the field trials of the European project TRANSVAL-EU. Bryssel/Wien: TRANSVAL-EU.

Nyckelord

Validering – vägledning – generella kompetenser – TRANSVAL-EU – icke-formellt och informellt lärande

Detta projekt har finansierats med stöd av Erasmus+-programmet inom ramen för bidragsavtal nr 626147-EPP-1-2020-2-AT-EPPKA3-PI-POLICY. Denna publikation återspeglar enbart författarens åsikter och byrån och kommissionen kan inte hållas ansvariga för eventuell användning av informationen i den.

Sammanfattning av resultatet

Inledning

TRANSVAL-EU är ett politiskt experiment som omfattar flera länder och inriktas på utbildning av personer som arbetar med validering och vägledning i syfte att identifiera, dokumentera, bedöma och utfärda intyg för generella kompetenser. TRANSVAL-EU har behandlat **validering av generella kompetenser sett ur såväl handläggares som validerings- och vägledningskandidaters perspektiv och utvärderar dessa samtidigt på grundval av fältstudier i verkligheten** med hänsyn till mångfalden av validerings- och vägledningmetoder i EU-länderna. De verktyg och metoder som användes under dessa fältstudier finns i TRANSVAL-EU:s databas <https://www.transvalproject.eu/competences/>. Dessutom har TRANSVAL:s referensram för kompetens, europeisk och nationell (regional) utbildning och handläggarnas kompetensprofil använts i de olika fältstudierna. Handläggarna har utbildats i fem pilotprojekt i Belgien, Italien, Litauen, Polen och Österrike. Detta har hjälpt dem att optimera valideringsprocessen för icke-formellt och informellt lärande bland flera valideringskandidater. Ett extra pilotprojekt har genomförts i Portugal. Den fältstudien har enbart utvärderats av de berörda kandidaterna. I denna rapport beskrivs resultatet av den vetenskapliga utvärderingen med fokus på effekterna på valideringskandidaterna och de handläggare som har väglett dem under denna "uppdaterade" valideringsprocess.

För att utvärdera fältstudiernas effekter på handläggare behöver flera forskningsfrågor besvaras, bland annat följande:

- Har validerings- och vägledningshandläggare fått stöd av ändamålsenliga och praktiskt inriktade utbildningar och verktyg med fokus på validering av generella kompetenser?
- Har validerings- och vägledningshandläggarnas kompetens förbättrats?
- Har validerings- och vägledningshandläggarna blivit mer delaktiga i validerings- och vägledningsprocesserna i fråga om validerings-/vägledningskandidaternas lärandemiljö?

För att utvärdera fältstudiernas effekter på validerings- och vägledningskandidaterna behöver flera forskningsfrågor besvaras, bland annat följande:

- Har generella kompetenser integrerats systematiskt i processerna och förfaranden för validering och vägledning?
- Upplever vuxenstuderande att möjligheterna har ökat när det gäller utbildning, fritid,

arbete, ideellt arbete osv, till följd av större tillgänglighet, stöd och vägledning för att validera deras generella kompetenser?

- Har det erbjudits innovativa verktyg för vuxna i syfte att validera generella kompetenser för kompetenshöjning, omställning, arbetssökande eller personlig utveckling?

TRANSVAL-EU:s fältstudier erbjuder verkliga miljöer med kvantitativa och kvalitativa jämförelser av utfallen och effekterna för dessa två målgrupper. Effektvärderingar besvarar frågor om orsak och verkan för att avgöra om och i vilken utsträckning en intervention har orsakat en iakttagbar förändring. För att ge största möjliga förståelse och lärande av "varför" interventionerna i TRANSVAL-EU:s fältstudier fungerade eller inte fungerade använde vi försök med blandmetoder som bygger på kvalitativa och kvantitativa data och använder flera analysmetoder.

Forskningsupplägg för TRANSVAL:s fältstudier avseende handläggare

Den vetenskapliga undersökningen utreder fältstudiernas effekter på kunskaperna, färdigheterna och attityderna hos de handläggare som vägleder valideringsprocessen. Resultatet inriktas framför allt på höjningen av deras kompetenser i syfte att optimera valideringsprocessen för validerings- och vägledningskandidaterna. Först har fältforskning bedrivits. Det främsta syftet med forskningen var att tillhandahålla en utvärdering av de kompetenser för validering av generella kompetenser som fanns hos väglednings- och valideringshandläggare från fem europeiska länder och att förstå deras perspektiv och identifiera deras behov när det gäller generella kompetenser. Detta genomfördes med hjälp av både kvantitativa och kvalitativa metoder via en datorassisterad webbintervju ("kompetensundersökning") för kompetensutvärderingen och workshoppar om designtänkande (Designthinking) med handläggarna för att identifiera deras behov. För det andra utarbetades ett frågeformulär för att mäta kompetenshöjningen hos validerings- och vägledningshandläggare. Handläggarna fyllde i frågeformuläret två gånger (ett förhands- och efterhandstest). Det grundläggande frågeformuläret har översatts till de olika språken i fältstudieländerna (franska, italienska, litauiska, polska, portugisiska och tyska). För det tredje gjordes en fördjupad analys för att identifiera framgångsfaktorer och hinder för den innovativa väglednings- och valideringsprocessen (med stöd från TRANSVAL-EU). Den fördjupade analysen fångar upp fältstudiernas komplexitet till följd av mångfalden av aktörer inom VNFIL (Validation of nonformal and informal learning) och de olika infrastrukturerna i de sex fältstudieländerna.

Urval: Handläggare från sex europeiska länder

Sammanlagt deltog 181 handläggare i den övergripande undersökningen och dessa fyllde i frågeformuläret i början av fältstudien (förhandstestet). För att genomföra en analys inkluderades enbart de handläggare som deltog i både förhands- och efterhandstestet i det aktuella urvalet, dvs. 78 handläggare (flest handläggare deltog i Österrike och Italien eftersom två fältförsök har genomförts i dessa länder). Som framgår av tabell 1 beskriver de flesta sitt yrke som studie- och yrkesvägledare, utbildare/lärare/yrkesutbildare/coach eller uppger att de har flera roller. Dessutom arbetar de flesta vid ett utbildningscentrum eller en skola, en vägledningsorganisation eller hos VET-leverantörer. Slutligen förefaller majoriteten ha mer än fem års erfarenhet av sitt nuvarande yrke (65,4 %).

Tabell 1: Egenskaper hos handläggarnas arbetsplats (N = 78)

Arbetsplatsens egenskaper	Kategori	Antal handläggare (%)
<i>Land</i>	Österrike	24,4
	Belgien	7,7
	Italien	32,1
	Litauen	23,1
	Polen	12,8
<i>Yrke</i>	Studie- och yrkesvägledare	27,6
	Rådgivare för validering av icke-formellt och informellt lärande	2,6
	Utbildare – lärare – yrkesutbildare – coach	18,4
	Granskare – bedömare	0
	Flera yrken	18,4
	Övrigt	32,9
<i>Organisationstyp</i>	Utbildningscentrum eller skola (exklusive VET-skolor)	25,6
	Vägledningsorganisation	20,5
	Nationellt kontor för EQF	1,3
	Nationellt kontor för validering av tidigare kompetenser	2,6
	Ideell arbetsgivare	3,8
	Företag inom privat sektor	9,0
	Leverantör av yrkesutbildning (VET) (inklusive VET-skolor)	17,9
	Övrigt	17,9
<i>Erfarenhetsår</i>	Mindre än 1 år	12,8
	1–2 år	5,1
	3–5 år	15,4
	5–10 år	23,1
	Mer än 10 år	42,3

Saknade värden har uteslutits från beräkningen av procentandelar

Forskningsupplägg för TRANSVAL:s fältstudier avseende kandidater

Deltagarna i denna undersökning var de olika kandidaterna för validering och vägledning i fältstudierna i sex länder i Europa. Dessa vuxna individer följde validerings- och vägledningsprocessen under fältstudierna för att öka sitt självförtroende och sina personliga (och även interpersonella) och sociala nyckelkompetenser baserat på de fastställda generella kompetenserna. Urvalet omfattade en mångfald av lärande som har delats in i fältstudierna i de olika deltagarländerna. För förhandstestet har uppgifter samlats in om individuella egenskaper hos validerings- och vägledningskandidaterna i tillägg till variablerna för social integrering, deltagande på arbetsmarknaden samt generella kompetenser. I början och i slutet av valideringsprocessen (efterhandstestet) samlades uppgifter in om fältstudiens effekter på variablerna för social integrering och deltagande på arbetsmarknaden och generella kompetenser i tillägg till individuella egenskaper. Hypotesen var att den upplevda sociala integreringen och ställningen på arbetsmarknaden skulle komma att stärkas efter att ha deltagit i den validerings- och vägledningsprocess som erbjöds i fältstudien.

Urval: Kandidater från sex europeiska länder

Ett förhands- och efterhandstest har genomförts med 256 kandidater före och efter valideringsprocessen. Enligt tabell 2 ingick något fler kvinnor än män (cirka 55 % jämfört med 45 %). Vidare var de flesta av dem (85 %) födda i landet de bor i. Omkring 82 % av kandidaterna som deltog var dessutom yngre än 46 år. När det gäller utbildning omfattade undersökningen såväl hög- som lågutbildade vuxna (se tabell 2). Slutligen har de flesta av de kandidater som deltog betalt arbete (38 %) eller är arbetslösa (30 %).

Tabell 2: Kandidaternas sociodemografiska egenskaper (N = 256)

Sociodemografisk egenskap	Kategori	Antal kandidater (%)
<i>Land</i>	Österrike	12,9
	Belgien	8,6
	Italien	22,3
	Litauen	19,9
	Polen	23,0
	Portugal	13,3
	<i>Kön</i>	Man
	Kvinna	54,7
<i>Nationalitet</i>	Infödd	84,8
	Född i annat land	14,8
<i>Ålder</i>	0–25 år	37,8
	26–45 år	44,6
	46–65 år	17,7
<i>Högsta utbildningsnivå</i>	Grundskola	10,5
	Gymnasieskola	24,6
	Yrkesskola	11,7
	Högskola	21,1
	Universitet	25,8
	Övrigt	1,6
<i>Antal års skolgång</i>	Högst 5 år	5,9
	Mellan 6 och 10 år	14,8
	Mellan 11 och 15 år	48,0
	Mellan 16 och 20 år	25,8
	Mer än 21 år	3,5
<i>Jobbstatus</i>	Avlönat arbete	38,3
	Egenföretagare	6,6
	Volontärarbete (oavlönat)	1,2
	Avlönat arbete och volontärarbete	1,6
	Arbetslös	30,1
	Arbetsökande	16,8

Saknade värden har uteslutits från beräkningen av procentandelar

Forskningsresultat

Syftet med TRANSVAL-EU-projektet är att bidra till en mer konstruktiv och tillförlitlig validerings- och vägledningsprocess. För att göra detta anordnades åtta fältstudier i sex europeiska länder (Belgien, Italien, Litauen, Polen, Portugal och Österrike) som gjorde det möjligt att optimera valideringsprocessen kopplat till generella kompetenser.

Upplevd kompetenshöjning hos validerings- och vägledningskandidater

Enligt resultatet för kandidaterna upplevde 30–50 % av dem att några fler deras generella kompetenser synliggjordes. Dessutom upplevde 35–42 % av kandidaterna en ökad social integrering. Enligt den europeiska undersökning som utförts av Lupi m.fl. (2011) upplevde ungefär 30–45 % av en jämförbar målgrupp en ökning av vissa jämförbara kompetenser och social integrering. Den undersökningen visade att lärande som avser formellt, icke-formellt och informellt lärande för vuxna får effekter för en väsentlig andel av detta lärande. Resultatet av TRANSVAL-EU:s fältstudie är jämförbart och ser lovande ut, särskilt jämfört med de tidigare publicerade resultaten av Taris undersökning (2007) som visade en utbildningseffekt på 10–20 %.

Faktorer som påverkar upplevd kompetensökning hos validerings- och vägledningskandidater

De flesta av de kandidater som deltog (89 %) upplevde att de deltog i en konstruktiv validerings- och vägledningsprocess kopplat till generella kompetenser och att de bland annat blev mer medvetna om sina egna generella kompetenser. För att avgöra vilken faktor som hade störst inverkan på de olika kompetenserna gjordes en logistisk regressionsanalys. Enligt analysresultatet förefaller tre variabler ha störst inverkan på de fem kompetenserna. För det första verkar validerings- och vägledningsprocessen för generella kompetenser vara en signifikant effektvariabel för "lösa problem och reagera på oförutsedda händelser", "samarbeta och främja samarbete", "bygga sin karriärväg" och "utveckla sina kompetenser och sin profil". För det andra verkar även kön vara en signifikant effektvariabel för "lösa problem och reagera på oförutsedda händelser" och "samarbeta och främja samarbete". Slutligen tyder analysresultatet på att "ålder" är en signifikant effektvariabel för "lärlingsutbildning".

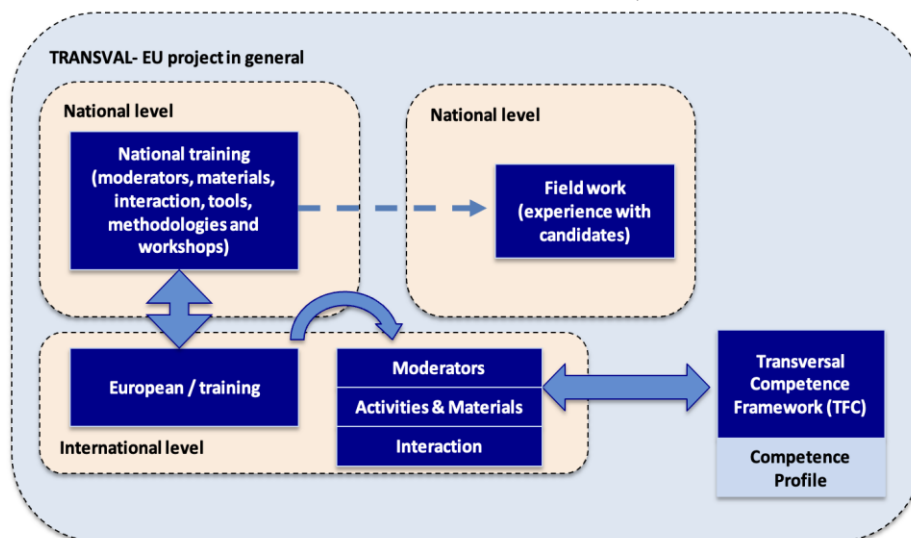
Upplevd kompetensökning hos validerings- och vägledningshandläggare

För det andra upplevde de flesta av de handläggare som deltog (68–76 %) att deras kompetensnivå ökade när det gällde generella kompetenser, att tillhandahålla vägledning under valideringsprocessen och att tillhandahålla en bedömning. Denna ökning verkar vara signifikant.

Faktorer som påverkar upplevd kompetenshöjning hos validerings- och vägledningshandläggare

Baserat på analysen står det klart att flera inslag i TRANSVAL-EU-projektet påverkade denna höjning. Figur 1 visar att de grundläggande inslagen i den europeiska och nationella utbildningen bidrog till kompetenshöjning i valideringsprocessen utöver den ökade delaktigheten i validerings- och vägledningsprocessen, medvetenheten om generella kompetenser, möjligheterna till samarbete med berörda parter och förbättringen i användning och integrering av generella kompetenser i vägledning av kandidater och i rådgivningen till dem om att använda generella kompetenser i sin vardag eller sitt yrkesliv. Dessutom verkar översättningen till och användningen av nationell utbildning, workshoppar, verktyg, material och metoder ha stor betydelse som stöd för denna upplevda kompetenshöjning hos valideringshandläggarna. Den generella referensramen för kompetens (TFC) verkar också ha varit till hjälp för att optimera valideringsprocessen. Även erfarenheterna tillsammans med kandidaterna, eller med andra ord fältstudien i sig, verkar ha kunnat påverka kompetenshöjning hos några av handläggarna. Slutligen visade sig TRANSVAL:s kompetensprofil vara till stöd för en upplevd kompetensökning hos några av handläggarna.

Figur 1: Samverkan mellan faktorer som påverkar kompetensökningen hos handläggare

Enligt analysresultatet för faktorer som påverkar den upplevda kompetenshöjningen hos i synnerhet kandidaterna verkar validerings- och vägledningsprocessen för generella kompetenser i tillägg till kön och ålder vara en signifikant effektvariabel för flera av kompetenserna.

Dragna lärdomar och upplevda utmaningar med fältstudierna

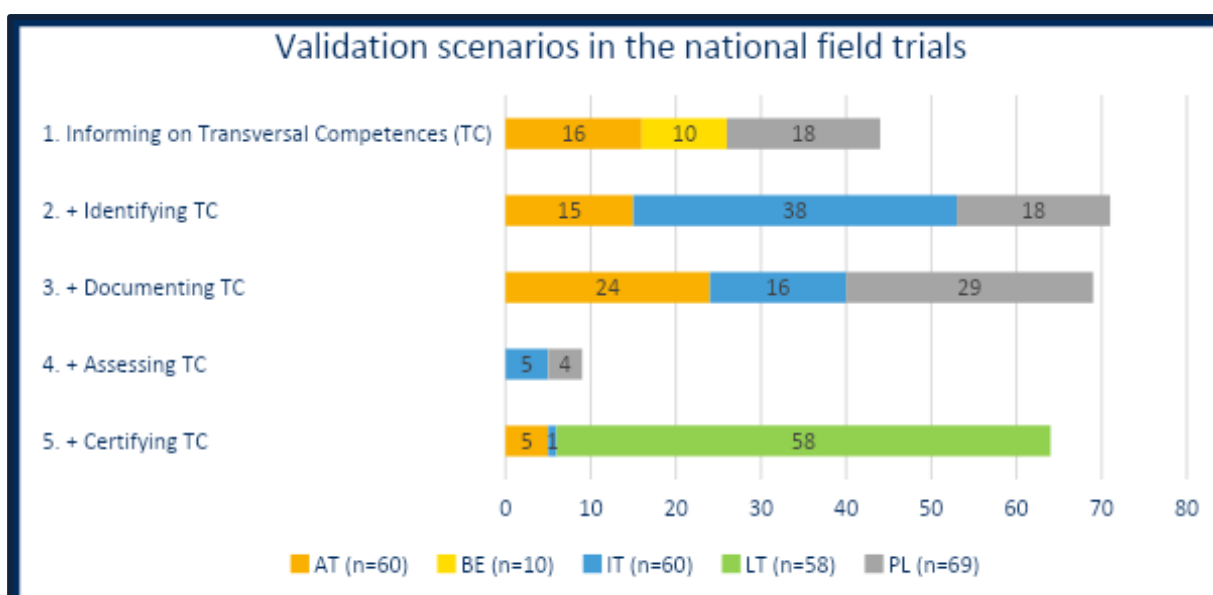
Även om fältstudierna verkade framgångsrika uppstod vissa utmaningar och problem under genomförandet av den innovativa metoden för att tillhandahålla vägledning under valideringsprocessen. Bland annat rapporterades att integreringen av förhands- och efterhandstester var mycket tidskrävande, språket var svårt att förstå, både i referensramen för kompetens och i några av frågorna i förhands-/efterhandstestet, i till exempel Belgien och Österrike: "När det gäller referensramen för kompetens tyckte några deltagare – och även vissa handledare – trots att de hade mycket goda språkkunskaper och utmärkt förmåga att uttrycka sig, att överföringen av generella kompetenser till de individuella EQF-nivåerna var mycket abstrakt och formulerad på ett teoretiskt *konceptspråk*." De föreslog att en konkret kontext skulle läggas till och ett enkelt språk användas, eller att andra lokaliseringssverktyg såsom bilder eller "kryssfrågor" skulle användas för att underlätta i detta avseende. De menade att ett enklare språk i synnerhet skulle vara värdefullt för kandidater med språkliga hinder eller kognitiva nedsättningar. Frågorna i förhands- och efterhandstestet, som innefattade en skala från 1 till 10 och inte gav möjlighet att välja flera svarsalternativ i fråga om sysselsättningsstatus och jobbsökande, uppgavs också ha skapat problem i vissa fall (t.ex. i Belgien och Österrike).

Handläggare som deltog aktivt i fältstudierna ombads att lämna ytterligare information om den typ av valideringsarrangemang som de använde för att prova ut de metoder och verktyg som presenterades i de nationella utbildningarna. Uppgifter samlades in för sammanlagt 257 kandidater i de sex deltagarländerna. Två länder (Belgien och Litauen) valde samma upplägg för alla sina fältstudier medan Italien, Polen och Österrike har använt metoden inom ramen för olika upplägg. I Belgien informerades alla kandidater om generella kompetenser utan att kompetenserna identifierades eller dokumenterades. I Litauen fick däremot samtliga kandidater gå igenom alla de fyra stegen i valideringsprocessen och fick ett intyg på sina generella kompetenser.

Totalt sett fick störst antal kandidater hjälp med att identifiera sina generella kompetenser (71) och minst antal kandidater bedömde sina generella kompetenser utan att certificera dem (9), vilket framgår av figur 2. När det gäller bedömningen av generella kompetenser gjordes detta inte officiellt i Italien och Polen utan gjordes med hjälp av egenbedömning eller informellt.

Det är uppenbart att olika "valideringsscenarier" har använts i alla fältförsök. Det betyder att varje fältförsök tillämpar en annan metod för att tillhandahålla vägledning under valideringsprocessen.

Figur 2: Valideringsscenarier i de nationella fältförsöken (N = 257)

Referenser

Lupi, C. De Greef, M., Segers, M. och Verté, D. (2011). "Does adult education make a difference? Maastricht: EDAM.

Taris, T. (2007). Uitdagend werk en regelmogelijkheden voorwaarden goede werkleeromgeving. Hämtad den 17 augusti 2009. <
http://www.ru.nl/actueel/vm_archief/jaar_2007/onderzoek/bsi/uitdagend_werk_en/>.